

Virðing fyri Bretlandi - virðing fyri Føroyum!

JAN MÜLLER,
BLAÐSTJÓRI SKRIVAR

Í dag skulu bretska veljararnir gera av, um konservatívi flokkurin skal stýra landinum í enn eitt fimm ára skeið - ella um Labour - arbeiðaraflokkurin - skal taka við eftir at hava verið úti í kuldanum í 18 ár.

Hevur tað nakran týðning fyri okkum føroyingar, hvør fer at sita í Downing Street nr. 10 og stýra Stórabretlandi komandi árin? Kundi hóskaði verið spurt!

Svarið er ja. Reyði tráðurin í valstríðnum hjá tí nýggja arbeiðaraflokkinum hevur verið hesin: at Bretlandi verður ein broyting, at Bretland hevur betur uppihorið enn at verða stýrt av teimum konservatívi í enn eitt skeið, at Bretland hevur brúk fyri virðing í umheiminum, og tað fær landið bert undir eini Labourstjórn osfr.

Stóra málið fyri okkum føroyingar, sum hevur beinleiðis samband við eina komandi bretska stjórn, er undirgrundarmark. Sum so er fiskimark heldur ikki komið heilt uppá pláss.

Tað hevur ómetaliga stórán týðning fyri okkum sum tjóð, hvussu endaliga fiskimark og endaliga undirgrundarmark verður við Stórabretland.

Tað hevur ikki borið til at áseta hesi mark, meðan Bretland hevur verið stýrt av eini konservatívari stjórn. Tvørturímóti hava teir konservatívi sett føroyingum so órimulig krøv í marknaðarspurninginum, at ein nýggj stjórn, sum ynskir at reka ein annan politikk, sum at økja um virðing Bretlands úti í heimi, bert kann slaka uppá hesi krøvini.

Labour ynskir annan politikk

Brewtski arbeiðaraflokkurin, Labour, setir nevnliga í stevnskrá síni fram eitt ynski um at:

»Bretland verður virðis-
mett í umheiminum fyri sín
reiðiliga úttanlandapolit-
ikk».

Hetta er eitt framhaldandi evni av einum áður skriv-

aðum politiskum skjali, sum sigur, at Bretland undir konservatívu stjórnini hevur mist alla ávirkan og virðing í umheiminum.

Tað má sanniliga sigast at vera satt her heima hjá okkum, at virðingin fyri Bretlandi er nógv minkað. Í okkara føri er orsøkin einamest tann framferð, sum Bretland hevur víst á marknaðartræti um undirgrundina.

Hvørki tað »ágangandi ekspansionistiska lyndi« av kravi Bretlands, ei heldur tey ófullfíggaðu argument, sum verða nýtt til at stuðla tí, hava elvt til nakra virðing. Hesin framferðarháttur, at ein stór tjóð við harðræði roynir at kúga eina lítila grannatjóð við teirri undanfærslu at »vald gevur rætt« (»might is right«) er alt annað enn uppbyggjandi.

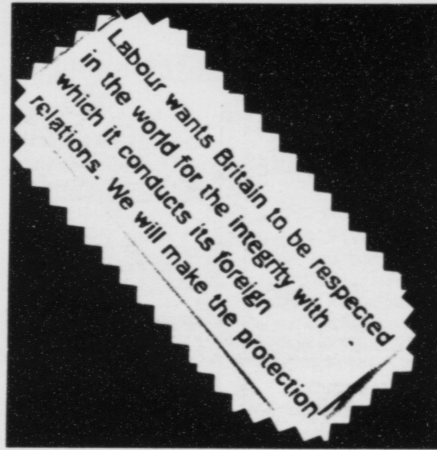
Spurningurin er so, um ein broyting til tað betra kann væntast í bretska politikki undir einari arbeiðarstjórn, sum vit vóna kemur til valdið eftir valið í dag! Fara vit at siggja ein nýggjan stóðufastan framferðarhátt undir samráðingunum, sum í verki sýnir teirra ynski um, at Bretland verður virðismett í umheiminum?

Lyftið um eina endurskoðan av politikki Bretlands, sum talskvinnan í uttanríkisráðum innan arbeiðaraflokkin, Joyce Quinn, hevur latið Sosialin skilja er politikkurin hjá »Nýggja Labour«, tykist at geva einum vón um, at so verður...

Fair play

Og útlit er eisini fyri, at tað vanliga bretska eyðkennið »fair play« verður sett í háseti av arbeiðaraflokkinum, við tað at varaformaðurin í bretska arbeiðaraflokkinum, John Prescott, væntandi verður settur í eitt av leiðandi störvunum í stjórnini. Hetta er sami John Prescott, sum í 1970-unum, sum vanligur parlamentslimur, tók eina virðiliga stöðu ímóti síni egnu stjórn og stuðlaði íslenska kravinum um fiskirættindi undir »toskarkrígnum«.

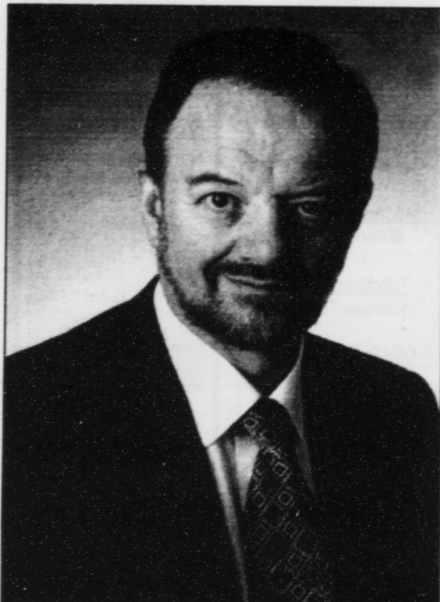
Henda hending er eisini eitt annað dømi um, at Bretland við harðskapi roynir at tvinga eina lítila grannatjóð at geva frá sær rættin til havleiddina innan fyri egið sjómarg. Hetta var ikki bert ein grundreglu-spurningur fyri Prescott, men kravdi eisini stórt dirvi. Hann var tá, og er enn í dag parlamentslimur fyri valdmið í Hull, sum tá var ein av størstu miðdeplunum í bretska fiskiðnaðinum og stóð soleiðis á odda í stríðsmálinum. Tað, at Prescott stuðlaði Íslandi, kundi so státt ikki sigast at vera ein

Brot úr valmanifestinum hjá »The New Labour«

Joyce Quinn, komandi varauktanríkisráðharri við Europa sum arbeiðsøki og har eisini Føroyar. Sosialurin hevur roynt at fáa eina viðmerking frá henni til marknaðartrætuna. Tað skilst á henni, at ein Labourstjórn fer at vísa málinum vælvild

Robin Cook, komandi bretska uttanríkisráðharrin og hann, sum fer at hava høvuðsábyrgdina av undirgrundarsamráðingunum við Føroyar

sjálvsagdur háttur at økja um sín popularitet millum egnu veljarar sínar.

Men á hesum, sum á so mongum øðrum økjum, hevur hansara stóðutakan fyri tí, sum hann heldur verða rætt, vunnið honum stóra virðing, ikki bert í hansara egna valdømi, (sum framhaldandi og við stórum meiriluta valdi hann inn aftur í Parlamentið), men hann stendur eisini høgt í metum um alt landið og yvir heila politiska »spektrummið«.

Rættvis loysn á marknaðartrætu

Tað er at vóna, at ein arbeiðarastjórn kemur at virka við reinlyndi og í sama anda, sum fyrirmyndarliga stóðutakan John Prescotts í 70-unum, soleiðis at ein rættvis loysn kann fáast á marknaðartrætuna um undirgrundina við Føroyar. Tað evdi sanniliga verið eitt stig nærri móti endamáli Labours at skapa eitt nýtt títarskeið, har Bretland fær alheims ávirkan og virðing.

Sæð frá einum føroyskum sjónarmiði, hevði onki verið okkum til størri gleði enn tað, at virðingin fyri Bretlandi aftur kom uppá sama stöði, sum hon var áður. Og út frá einum heimsumfatandi sjónarmiði er ongín ivi um, at orð Bretlands høvdu havt nógv størri ávirkan, um landið visti sín góða vilja at koma til settis um eina rættvísa avtalu við lítila grannalandið fyri norðan.

Vísið Føroyum virðing!

Vit føroyingar hava so bert orðini hjá nýggja Labour um broytingar og ynski at skapa sær virðing aftur eftir eitt langt konservatívt stýri at halda okkum til, tá vit - móguliga í so góðrúgvín - seta vón okkara til, at tað fæst ein virðilgur endi á marknaðseminum, ein endi, har Bretland fyri at vinna sær virðing í umheiminum, eisini sjálvt má vísa virðing fyri sama umheimi, sum Føroyar so avgjørt eru ein partur av - ikki minst Føroyar, tá hugsað verður, at vit eru ein lítil tjóð og eisini næsti granni Bretlands.

Tað skal vera vón mín, at Robin Cook, komandi bretska uttanríkisráðharri og Joyce Quinn, varauktanríkisráðharri við ábyrgd fyri europeiskum viðurskiftum, fara at liva upp til orðini um at vinna Bretlandi virðing aftur í umheiminum, tá hesi helst taka við valdinum í Bretlandi eftir valið í dag.

Hvat okkara egnu søk viðvíkur og okkara sjónarmiðum í hesi søk, so er bert eitt at siga, og tað er at mæla okkara monnum til at halda fram á somu kós, sum er miðlinja fyri bæði fisk og olju.

Hetta var tað, sum bretar góðtøku í samráðingunum við norðmenn, og hetta eiga at verða tað, sum sigur bretar í dag eiga at góðtaka í samráðingunum við okkum føroyingar.

Brúka okkum, tá tú brúkar teg!

Sosíalurin - 5 ferðir um vikuna